

החברותא

החברותא בטאנן פנימי לחברים גליין מס 360 בס"ד ערש"ק פר' ואתחנן (תשס"ו) י' אב תשס"ט

פצצדימ יקרימ

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר וגו' (ג, כ"ג) משה רבינו ביקש שתהא תפלתו שגורה בפיו וזה פירוש לאמר, מפני שראה שאין תפלתו שגורה, התפלל וחזר והתפלל כדאיתא קוה וחזר וקוה ולכן איתא שהתפלל תקט"ו תפלות, 'תפלה' בגימטרי 'תקטו' וכו'.

ראה למדתי אתכם וגו' (ד, ה) ראה בלשון יחיד, כי כל אחד מישראל יש לו חלק בתורה מה שאין אחר יכול להשלים, וכתוב לא את אבותינו כרת ה' את הברית הזאת, כי אתנו אנחנו וכו' ופירש"י לא את אבותינו בלבד וקשה הלא לא כתוב בלבד, אלא הכוונה שלכל אחד יש חלק בתורה שאין לחבירו.

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר וגו' (ג, כ"ג) 'ואתחנן' בגימטריה 'תפלה', הענין הוא כי כתוב דאנה בלב איש ישיחנה (משלי יב) ואמרו ז"ל (יומא עה) ישיחנה לאחרים, ואין שיחה אלא תפלה, והנה התבות ע"כ שמח"ה בגימטריה 'תפלה', היינו אם בעת תפלתו יכניס היצה"ר מצד פרנסתו או מצד קיצורו בעבודת השי"ת ויכניס עי"ז עצב בלבו, אז יתאמץ להתפלל תפלתו בשמחה גדולה שזכה עכ"פ להתפלל לפני מלך הכבוד ועי"ז ימתיק את העצב הם הדינים בשמחה.

יודעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (ד, ל"ט) זאת היריעה צריך לידע שה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אבל אין עוד, מער קיין ידיעה נישט (אין ידיעה אחרת בלעדו) ...

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך (ו, ה) דכלי אהבה הוא בלב האדם, ולכן התורה מוזהירה אותנו ואומרת: ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך, כי הכלי של אהבה תתמלאנה באהבת הבורא, וממילא לא ישאר מקום בלב שיכנסו תאוות ואהבות אחרות.

וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל (ה, י"ח) מתרגם אונקלוס: ארי הוא יהב לך עצה למקני נכסין, ולכאורה יש לדעת אם כן שכל פרט ופרט שהאדם עושה הוא רק בכח השי"ת, א"כ במה נחשב עשית האדם לעשייה? רק שע"י שהאדם מתפלל לה' ומבקש ממנו שיצליח בכל עניניו זהו חלק העשייה של האדם, שהרי קי"ל (כ"מ ז) עקימת שפתים הוה מעשה ולכך שפיר נחשב עשית האדם לעשייה.

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר וגו' (ג, כ"ג) בקשתו היתה כי בעת ההיא היינו בעת רצון יוכה לאמר מקרב לב ה' אלקים וידע ויהיה ברור אצלו דבר זה כי אתה החילות, ר"ל שכל מה שאני משיג בעבודת ה' ההתחלה היא ממך.

והיה אם שכוח תשכח (ה, י"ט) ויש לדייק על כפל הלשון וי"ל כי נעץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו, היינו אם האדם עשה עבירה בל יפול ח"ו בעצבות, לומר שהוא טמא מוחלט חלילה רק ידע כי הוא חלק אלק ממעל, ולמען לא יבא לידי גיאות יזכור את חטאיו אשר המה בסופו ויהיה סופו נעוץ בתחלתו כי התחלתו חלק אלוך ממעל, ותחלתו בסופו כי אם יתגאה ויתלבש בלבוש הגאות אשר השי"ת ילבש את הלוש הזה אזי יזכור את חטאיו ונפשו עליו תאבל, וזהו פירוש הכפל אם שכוח, שאחר שעשה עבירה ורוצה לשוב אז ישכח את העבירה ויעשה תשובה, ואם ח"ו יהיה רם לבבו תשכח את התשובה וזכור כי עשית עבירה ואזי תהיה בשפלות ושכ ורפא לך.

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם (הפסרה) התנחמו בזה שהנכם עמו ואז יאמר אלקיכם, הקב"ה יאמר אני אלקיכם... (הס"ק מלכונין)

והיה עקב תשמעון (ו, י"ב) הכתוב מרמו היסוד לכל עבודת השי"ת במדרגת 'עקב' ונכנע ושפל, כמ"ש חז"ל (סנהדרין פח) שייף ועייל שייף ונפיק ולא מחזיק מיבואת לנפשיה, וזש"ה והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה, פירוש אע"פ שתשמעו ותשמרו כל התורה תהיו בבחינת עקב ואז ושמר ה' אלקיך ואהבך וברכך והרכבך וסוף הכבוד לבא.

שיחת הרא"ש זיע"א תשעה באב תשל"ה ה'אב ל'תשס"ו ע"א.

אותנו ותבנה את הבית השלישי ויהיה כבר די לכאבים של הפרט והכלל.

איך באמת אנו יכולים להגיע למצב הזה, שלא נמשיך לשבת על הארץ מתוך צער עמוק של הפרט והכלל שנמשך כבר מחטא עץ הדעת?

ברבות הימים כבר היו כמה וכמה סיבות שהיינו יכולים להגאל, הרבה צדיקים חיפשו איך להביא את הפרט שלהם שיהיה כלל, ועינו את עצמם בכדי להגיע אל התכלית, כמו שדוד המלך אמר "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיד", והוא רצה להגיע לעינויים האמיתיים בכדי למצוא את "חוקיד" ולהגיע אל הרבש"ע.

הרבש"ע הוא מציאות שהוא "השכל הנעלם מכל רעיון". הוא קיים בעולמו שלו, בתוהו ובוהו שלו, אף אחד לא יודע ממנו, ואף אחד לא שומע ממנו. אין מי שמבין אותו. אין מי שיכול לראות אותו. ואף אחד לא יכול למצוא אותו. מפני ש"כי לא מחשבתי מחשבותיכם", אותם המחשבות שאתם חושבים שיש רבש"ע - "לא מחשבותי", עם המחשבות שלכם לא תוכלו להשיג אותי. כי מחשבות האדם הם כולם דמיונות וכעס ובלבול, "דמיונו כאריה יכסוף לטרוף וככפיר יושב במסתרים". לכל אחד יש כמה וכמה מיני סיבות שמבלבלים אותו בכדי שלא יוכל להגיע למחשבה האמיתית, אותה מחשבה שתורה לו איך שיבטל את עצמו ויגיע אל העולם של הרבש"ע. אין כל דרך אחרת להגיע אל הרבש"ע רק באופן שהאדם יחיה בעולם של הרבש"ע ויהיה לו את הכח של העולם ההוא, והדרך להגיע לזה היא ע"י שיכיר את עצמו ויבטל את עצמו.

ולכן כשביקש משה רבינו ע"ה "הודיעני נא את

הסבל שעם ישראל סובל כיום הוא המשך מהגלות של חורבן בית שני. כל אחד בפני עצמו כואב את מכאוביו הקשים, ומחפש אחר כל הדרכים איך להחליץ מן הכאבים הללו ולהשתחרר מהם. אך עלינו להבין, הרי יש לנו אב כ"כ טוב ומסור, שנקרא רחום וחנון. וכל אחד יכול לראות את זה בברור, כאשר יתבונן על מהלך החיים שלו יבחין ברחמים העצומים שנגלים בזמנים מסוימים. ואם הוא רק לא רוצה לרמות את עצמו ומעונין לחיות את האמת הפנימית שלו, ירגיש בחוש שיש רחמים. אם כן מה פשר הדבר שכבר כמעט אלפיים שנה אנו בגלות ובלילה הזה של תשעה באב שבו נחרב הבית הראשון והשני בעיניים של המרגלים - אנו יושבים עדיין באותו מצב וסובלים.

אכן, כל המכאובים הללו שכל אחד סובל יש להם שורש מחורבן הבית הראשון והבית השני, וכולם באים לעורר אותנו מהתרדמה הארוכה שאנו ישנים זה קרוב לאלפיים שנה ושקועים בתוך הגלות העמוקה. ומכיון ש"עמו אנוכי בצרה" ו"בכל צרתם לו צר" נתן לנו הקב"ה כמה דרכים שנתאחד - כל אחד מתוך הכאב שלו - ונבקש מהרבש"ע שיעשה סוף לכאבים הללו של הפרט והכלל.

אמנם בכדי שנוכל לבקש את הבקשה הנכונה אסור לנו להיות בבלבול הדעת. היות שכח הדמיון של האדם מבלבל אותו ואז אינו יכול לעשות את חשבון הנפש שלו ולדעת איך להתחיל לבקש. ומכיון שאינו עושה את החשבון של כח הנפש שלו הוא ממשיך עם כאביו מתוך שברון, ולא יכול להגיע לאחדות, ולכן אינו מסוגל לבכות את הבכי האחד והיחיד ולבקש "הוציאה ממסגר נפשי", רבש"ע תגאל

המשך מעמ' קודם

את מציאות ה' א"א להשיג אלא באופן של "ושכותי את כפי וראיתי את אחוריי", היות שהקב"ה דורש מאיתנו שהקשר שלנו עמו יהיה בבחינת "אחוריי". דהיינו שהאדם יגיע להרגשה האמיתית שהוא לא מציאות, ולא הוא עושה את כל המעשים, ובכל הפעולות שעושה יחיה עם הסיבה שמביאה אותו לעשות את הדבר הזה. ולמרות שהוא עושה את הדברים בעצמו, בכל פעולה שהוא הולך לעשות - אם זה ללמוד או להתפלל ולתת צדקה, או לרוץ לעזור ליהודי, וכל מה ששייך לעשות בעולם הטבע שהרבש"ע ברא - עליו לדעת שכל הטבע הוא רק דמיון, וכל פעולה שהוא עושה הרבש"ע שולח לו סיבה בכדי שיעשנה. הוא בכוחות עצמו לא מסוגל להרים את ידו ואת רגלו. כי יסוד האנוש הוא "אין", כמו שהמלאכים אמור "מה אנוש כי תזכרנו".

וזה מה שהשיב הקב"ה למשה "וראית את אחורי ופני לא יראו", אי אפשר לאדם לראות אותי ויהיה לו קשר עמי בבחינת "פנים", הקשר עמי יכול להיות רק בבחינת "וראית את אחוריי", ע"י שהאדם יכיר את האין שלו. ובכל דבר יראה את הכח שמהווה ומחיה אותו ואת הסיבות שמפעילות אותו. רק כך יכול להיות לאדם קשר עם הרבש"ע. כי אם הוא עושה מעשים טובים ולא עם ה', זה לא נקרא מציאות ה' ולא מציאות הקדושה. זה שנדמה לו שהוא עושה מעשים טובים ועי"ז הוא חי עם הקב"ה - טעות בידו. כל עוד שהוא לא קשור אל ה' ע"י שרואה את הסיבה שגורמת לו ללמוד ולהתפלל ולעשות טוב - הוא לא חי עם ה'. הוא יכול לדבר אודותיו, אבל לא לחיות עמו. קשר עם הרבש"ע יכול להיות לאדם רק אם יחיה ממש "כגמול עלי אמו" ומצד עצמו אין לו כל יכולת, "בהמות הייתי עמך".

דרכיך", השיבו הקב"ה שדבר זה אינו אפשרי "ופני לא יראו" כי לא יראני האדם וחיי". הדרך היחידה היא "ושכותי את כפי וראית את אחוריי", רק באופן של "אחוריי" אתה יכול לראות אותי. והכוונה בזה: אתה יכול לראות את הרבש"ע רק ממך, על ידי שתכיר את המציאות האמיתית שלך. כל אדם במהלך החיים שלו שולחים לו כמה סיבות בכדי שיכיר את עצמו, ו"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו", שכאשר יגיעו אליו הסיבות הללו לא יהיה מבולבל. כי בשעה שאדם סובל קורטוב של יסורים, מינימום שבמינימום, זה כבר מבבלב אותו. המח תפוס ביסורים ולא יכול להיות לו בראש שום דבר אחר. ומזה הוא יכול לדעת את ערכו, רק משהו של יסורים "איז ער שוין נישט בא זיך" והוא שקוע בעצבות, ואינו יכול לסבול כאשר השני מדבר עימו מילה אחת. אם הלה יגע בו נגיעה קלה, או אפילו רק יעבור לידו בשעה שבווערת בו האש, הוא יכול לכעוס ולזעוק כמו אריה טורף. זה כל האדם, וזהו יסוד האנוש - "ונחנו מה". ומתוך שהוא מכיר את עצמו ואת יסוד האנוש שלו, הוא יכול להגיע אל האמת ולהאמין שיש כח המחיה אותו, ואז יוכל לחיות עם המציאות האמיתית שממנה הוא חי.

את המציאות הזו א"א להשיג בהשגה, רק באמונה. דהיינו להאמין שיש בורא ומנהיג המחיה ומהווה את כולם. וע"י האמונה יוכל לחיות במציאות זו. מדיבורים לבד אי אפשר למצוא את הרבש"ע. להיפך, אדם יכול להיות גדול בעיני עצמו, וללמוד תורה ולפעול כל מיני טובות בעולם, והוא יכול לומר "הרבש"ע עזר לי", אך מכל זה הוא לא משיג את מציאות ה'.

המשך מעמ' קודם

ידה יתקשר עם בוראו. וכאשר הרבש"ע שולח אליו מחשבה מהטבע הרע שלו הכוונה היא שעל ידה יתקשר עמו. כי כל אחד ירד לעולם להשיג את הרבש"ע מתוך מציאות האנוש, שהוא יסוד האין. הרי האדם נולד רע, "וכל יצר מחשבות ליבו רק רע כל היום", ואם כן כאשר הוא מזהה אצל עצמו את כח הרע אין זה חיסרון. ולמשל, כאשר יש באדם נטיה להיות גנב או גולן או רוצח וכל מידה רעה שיש באדם, אין בזה חיסרון, כי כך נוצר, ובכוונה תחילה נוצר כך שעי"ז יגיע אל תכלית רצון ה' בבריאה. כי מיסוד הרע שלו הוא רואה את האין שלו ולומד את ה"אחורי", ומזה הוא מתקשר לרבש"ע. (- האשק בא"א 360 -)

ולשם כך עליו להכיר את המציאות האמיתית שלו, ולדעת מה מפעיל אותו. והיינו כי כל רעיון שעולה לו בראשו צריך שיהיה לו כח הקיום שמהווה אותו ויוצר את הרעיון הזה, ומהיכן נוצר הרעיון הזה? רק היות שהרבש"ע רוצה תהילה מהאדם, מקרוצי גושי חומר, ורוצה שהאדם יעבוד אותו עם החומר, לכן הוא שולח לו שליחות באמצעות המחשבה שמעוררת אותו לעשות טוב או רע. כמובן שאין הקב"ה רוצה שיעשה את הרע שהמחשבה מעוררת אותו, רק המחשבה הרעה נשלחה אליו בכדי שיכיר את יסודו. לכן בכל מחשבה ומחשבה שעולה בליבו של האדם עליו להאמין שהמחשבה הזו היא שלווח מעם ה' בכדי להביאו לתכליתו, ועל

שהשמחה במעונם

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר בנימין סירוטה ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר יוסף גולדברגר ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

משפ' ורשבסקי להכנס הבן לעול המצוות

משפ' צמרת להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יצחק יששכרופ ומשפ' לאירוס' הבן

הר"ר בני כץ ומשפ' לאירוס' הבת

הבה"ח יהודה לייב יששכרופ לאירוסיו

לעילוי נשמות

הר"ר אברהם חיים ב"ר אשר פריינד ז"ל נלב"ע ט"ז מנחם אב ת. נ. צ. ב. ה.

כוס תנחומים

הר"ר אריה גפני הי"ו
על פטירת אמו ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

כוס תנחומים

הר"ר אברהם הררי הי"ו
על פטירת אמו ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

י"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדין 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050